

Kouluverkon muutoksen käsittelyn valmistelu

2024 Uuraisilla

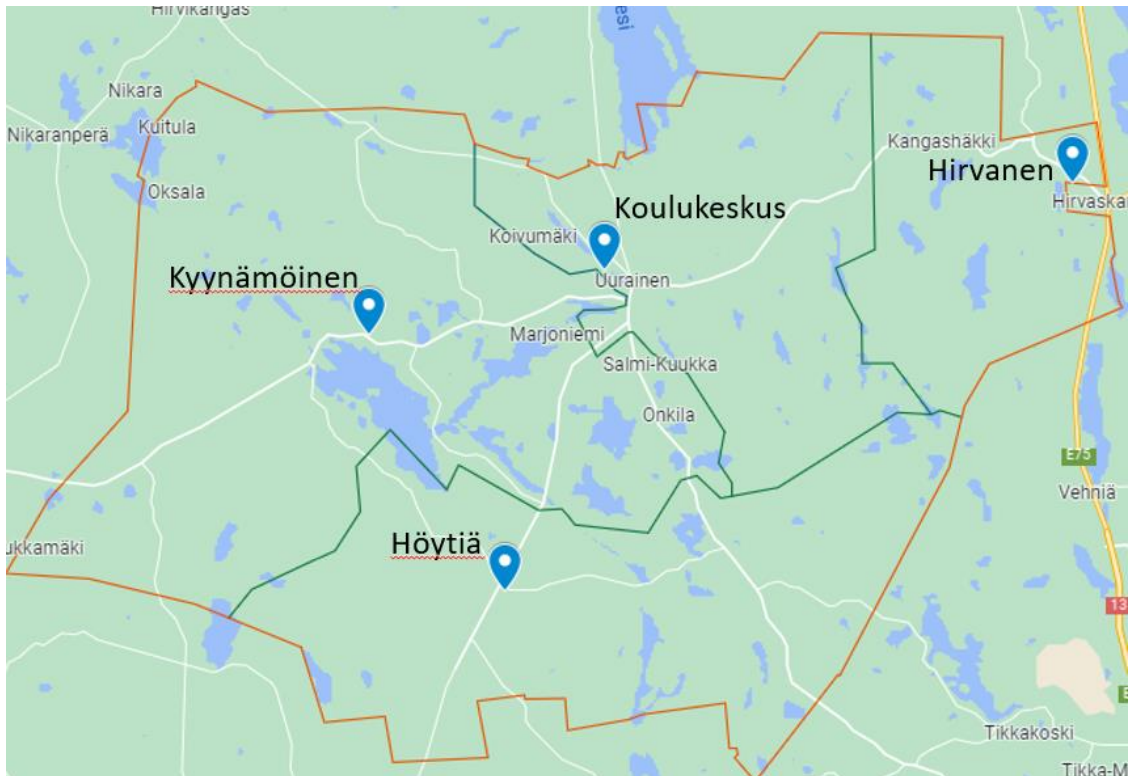
1. Asian valmistelu

- Sivistyslautakunta päätti 13.10.2021 perustaa perusopetuksen kouluverkkotyöryhmän
- kunnanhallitus nimesi omat edustajansa työryhmään 29.11.2021 ja täydensi 16.9.2024 8 179 edustusta kunnanvaltuuston puheenjohtajistolla.
 - o työryhmän tehtävä ja kokoonpano
 - Sivistyslautakunta nimeää työryhmään edustajikseen kolme jäsentä: Jari Muhonen, Viktoria Rätty, Joni Leppänen. Viranhaltijoista työryhmään valitaan peruspalvelujohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, Hirvasen koulun rehtori, kunnanjohtaja ja tekninen johtaja.
 - Kunnanhallituksen edustajat työryhmässä ovat Antti-Pekka Kotilainen, Olli Humalajoki, Liisa Stenman-Kässi ja Eerika Koskinen-Koivisto.
 - Työryhmän tehtävänä on koota mahdollisimman laaja tietopohja päätöksenteon pohjaksi. Työryhmä kuulee työsään laajasti mm. oppilaita, -oppilaiden vanhempia, kyläkuntia, kuntalaisia ja henkilöstöä. Tavoiteaikatauluksi tulisi asettaa, että mahdolliset päätökset toiminnan kehittämisestä on tehty viimeistään vuoden 2023 loppuun mennessä.

Työryhmän työskentelyssä käsitelty seuraavat asiakokonaisuudet

- **kunnan yleinen taloustilanne**
 - o Taloustilanne oli työryhmän toiminnan alkuvuodet monista uhkakuvista huolimatta varsin vakaa ja vahva. Viimeisen vuoden aikana taloustilanne on muuttunut merkittävästi haastavammaksi ja kunta on ollut pakotettu aloittamaan talouden sopeuttamistoimet.
- **opetustoimen käyttötalous ja investoinnit**
 - o Opetustoimen käyttötalous on ollut tarkoituksenmukaisella tasolla ja sen puitteissa on voitu toteuttaa laadukasta perusopetusta. Käyttötalous on ollut vuosittain noin 6 milj. € ja oppilaskohtainen meno noin 9200-9900 €/opp/v. Oppilaskohtaiset menot olivat verrokkikuntiin nähden alhaisella tasolla. Suuria investointeja ei työryhmän toimikaudella ole tehty. Viimeinen suuri investointi oli Hirvasen uuden koulun rakentaminen v. 2016-2017.
- **kuvaus nykyisestä kouluverkosta**
 - o Uuraisten kunnan nykyinen kouluverkko muodostuu neljästä lähikoulualueesta. Keskustaajamassa toimii Koulukeskus, joka on yhtenäiskoulu käsittäen vuosiluokat 1-9. Lisäksi samoissa tiloissa toimii esikouluryhmä. Kyläkoulut toimivat Hirvasella, Kynnämöisillä ja Höytiällä. Hirvasen ja Kynnämöisten kouluissa toimii vuosiluokat 1-6 ja Höytällä vuosiluokat 1-4. Höytiältä siirrytään Koulukeskukselle viidennen luokan alkaessa. Hirvasen koulu on kaksisarjainen yhtä vuosiluokkaa lukuun ottamatta, opetusryhmiä on 11. Kynnämöisten koululla on kolme opetusryhmää ja yhdysluokat. Höytiän koululla on neljä opetusryhmää. Hirvasen koulun alue muodostaa selvän erillisen alueen ja suuri osa oppilaista ei tarvitse koulukyytejä. Höytiän koululaisista suurin osa asuu Jokihaaran alueella ja koulumatka on selvästi yli viisi kilometriä. Kynnämöisten lähikoulualue on maantieteellisesti varsin

hajanainen vuoden 2009 lähikoulualueuutosten seurauksena. Silloin Koulukeskuksen tilat alkoivat täyttyä ja edessä olisi ollut jo kolmas laajennus lyhyen ajan sisällä. Silloin siirrettiin osia Koulukeskuksen ja Höytiän koulujen lähikoulualueista Kyynämöisten alueeseen. Näin välttyttiin mittavalta laajennukselta ja turvattiin Kyynämöisten koulun oppilasmäärä pitkäksi aikaa.

- pedagogiset seikat

- Koulukeskuksella on koko kunnan kattavat pienryhmät: Yksi erityisopetuksen pienryhmä 1-6lk oppilaille, jossa on 6-8 oppilaspaikkaa. Yksi erityisopetuksen pienryhmä 7-9lk oppilaille, jossa on 6-8 oppilaspaikkaa Vartti-ryhmä (vaativa erityinen tuki) jossa 2-6 oppilasta. Pienryhmissä ja yleisopetuksen opetusryhmissä opiskelee yhteensä noin 70 erityisen tuen päätöksen saanutta oppilasta ja noin 100 tehostettua tukea saavaa oppilasta. Oppilaiden tukena työskentelee kunnassa kaikkiaan 19 koulunkäynninohjaajaa, joista viisi pelkästään pienryhmissä.
- Uuraisten perusopetuksessa on saatu toistaiseksi pidettyä opetusryhmien koot merkittävän pieninä. Se on mahdollistanut tehostetun tuen ja erityisen tuen oppilaiden opiskelun kyläkoulujen opetusryhmissä. Kohtuullisen kokoiset ryhmäkoot tukevat kaikkien oppilaiden opiskelua. Opettajalla on aikaa jokaiselle oppilaalle ja hän todella oppii tuntemaan oman ryhmänsä oppilaat ja huoltajat hyvin.
- Koulujen tilat ja opiskelu- sekä opetusvälineistö on nykyaikaista ja määrältään kohtuullisen hyvällä tasolla. Niiden puolesta opiskelu on tehokasta ja mielekästä.

- lähikoulun osoittamismenettely

- Uuraisilla oppilaan lähikoulu määräytyy kotiosoitteen perusteella. Lähikoulualueissa on tapahtunut varsin vähän muutoksia. Viimeiset koulujen

lakkautukset on tehty 1970-luvulla. 2010-luvulla toteutettiin kaksi muutosta lähikoulualueissa, kun Koulukeskuksen tilat tulivat aivan täyteen ja Kynnämöisillä sekä Höytiällä oli tilaa. Kynnämöisten alueeseen liitettiin useammasta kohdasta alueita Koulukeskuksen lähikoulualueesta, samoin Höytiälle liitettiin alue Jyväskylätien varresta. Pari vuotta myöhemmin Kynnämöisten alueeseen lisättiin vielä pieniä osia Höytiän lähikoulualueesta.

- Huoltaja voi halutessaan anoa koulunkäyntipaikaksi muuta koulua, kuin osoitteen mukainen lähikoulu. Päätöksen asiassa tekee peruspalvelujohtaja tapauskohtaisesti.

- oppilashuoltopalvelut ja etsivä työ

- Uuraisilla toimii yksi kokoaikainen kouluterveydenhoitaja sekä toinen terveydenhoitaja 40% työajalla. Terveydenhoitaja tapaa oppilaat luokkavuosittain terveystarkastusten yhteydessä. 1., 5. ja 8. luokan oppilaille tehdään laajat terveystarkastukset, joissa selvitetään laajemmin oppilaan ja perheen hyvinvointia sekä terveydentilaa. Laajoihin terveystarkastuksiin kuuluu myös koululääkärin terveystarkastus. Uuraisilla terveysaseman lääkärit hoitavat tarkastukset.
- Koulukuraattorin työ on osa oppilashuoltoa ja koulun sosiaalityötä. Koulukuraattori tukee oppilasta silloin, kun kaveri- tai perhesuhteissa on huolia, oppilas kokee yksinäisyyttä, koulunkäynti ei suju, poissaoloja kertyy paljon tai elämässä tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat oppilaan hyvinvointiin. Lisäksi kuraattori on yksi aikuinen koulussa muiden aikuisten joukossa tukemassa ja auttamassa joka päiväisissä eteen tulevilla tilanteilla osana kouluyhteisöä. Koulukuraattori tekee töitä viisi päivää viikossa kaikilla Uuraisten kouluilla esikoululaisten ja peruskoululaisten kanssa.
- Koulupsykologi on terveydenhuollon ammattihenkilö, joka työskentelee osana oppilashuoltoa. Koulupsykologityön tärkein tehtävä on tuoda psykologinen ymmärrys kouluyhteisöön. Koulupsykologityö on paljolti moniammatillista verkostotyötä. Yksilötyössä koulupsykologi tukee oppilasta silloin, kun mielialaan, käyttäytymiseen ja kehitykseen liittyvät asiat huolestuttavat. Psykologi arvioi oppimisvaikeuksia ja suunnittelee tukitoimia yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja opettajien kanssa. Koulupsykologi ohjaa tarvittaessa muiden palveluiden piiriin. Vastaanottokäynnit tapahtuvat ajanvarauksella. Koulupsykologi tekee töitä neljä päivää viikossa (30h) kaikilla Uuraisten kouluilla esikoululaisten ja peruskoululaisten kanssa. Tällä hetkellä virka on haettavana.
- etsivä nuorisotyö toteutetaan yhteistyössä Multian ja Petäjäveden kuntien kanssa. Etsivä nuorisotyö on nuorelle aina vapaaehtoista, maksutonta, luottamuksellista ja sitä toteutetaan yksilöohjauksena, ryhmätoimintana ja monialaisena verkostoyhteistyönä. Etsivänuorisotyö tekee myös tiivistä yhteistyötä koulun, kunnan nuorisotyön, pajatyön ja 4H-järjestön kanssa.

- kuntarajat ylittävä yhteistyö

- Selvitystyö ei nostanut esille merkittävää yhteistyötä yli kuntarajojen. Lähimmät alakoulut ovat Tikkakoskella, Petäjäveden ja Multian kuntien keskustoissa, sekä Lannevedellä ja Koiviston kylällä. Muutamia lähikuntien oppilaita on opiskellut Uuraisilla, mutta heidän määränsä on vähäinen. Viime vuosina perusopetuksessa ei ole ollut yhteisiä työntekijöitä naapurikuntien kanssa. Äänekosken kaupungin

kanssa on yritetty yhteistä koulua Hirvaskankaalle, Äänekosken kaupunki kuitenkin vetäytyi hankkeesta.

- **koulukuljetukset**

- Koulukuljetusrajat ovat Uraisilla 1-2 luokkalaisilla 3kilometriä sekä 3-9 luokkalaisilla 5 kilometriä. Lisäksi kunnan alueella on useita kohtia, missä tien vaarallisuus oikeuttaa koulukuljetukseen. Oppilaan itsekuljettavasta matkasta kuljetusreitit varten on tehty päätös sivistyslautakunnassa.
- Koulukuljetukset hoidetaan linja-autoilla ja takseilla. Koulujen alkamisajat ovat olleet jo yli 40 vuotta sellaiset, että ne tukevat sujuvia koulukyytejä. Kyläkoulut alkavat klo 8.30 ja Koulukeskus aloittaa klo 9.00. Koulukyydit ajavat ensin kylillä oppilaat kyläkouluille ja keräävät sitten yläkoululaiset kyliltä Koulukeskukselle.
- Kyyditysoppilaiden osuus vaihtelee kouluittain melko paljon. Hirvasella kyyditysoppilaiden osuus on noin 20% kaikista oppilaista. Suurin se on Höytiällä ja Kynämöisillä, missä se on noin 95% kaikista oppilaista. Koulukeskuksella kyyditysoppilaiden osuus alakoulun puolella on noin 37%, kun taas yläkoululaisista kyyditysoppilaita on 73%.
- Höytiän ja Kynämöisten kouluilla koulutyö on järjestetty siten, että kaikilla oppilailla on saman mittainen koulupäivä jokaisena koulupäivänä. Alemmilla luokilla on vähemmän viikkotunteja opetusta, mutta heillä on sitten koulupäivän sisällä ns. leikkitunteja, jolloin kouluun tullaan ja kotiin lähdetään samaan aikaan isompien kanssa. Siten kuljetukset on tehokkaampi järjestää ja voidaan käyttää isompaa kalustoa.
- Selvityksen mukaan muutokset kouluverkossa eivät Uuraisten tapauksessa tuo merkittäviä muutoksia koulukuljetusten tasoon. Niillä alueilla, mihin muutoksia on selvitetty, on suuri osa oppilaista koulukyydeissä. Kyydit jatkuisivat muutosten jälkeenkin, isolla osalla kyydityksen suunta muuttuisi, mutta matkan pituus ja matkaan käytettävä aika ei juurikaan muuttuisi. Osalla matka-aika lyhenisi (Jyväskylätien varsi, ja Multiantien alkupää sekä Huutoniementien alue). Pienellä osalla matkan pituus ja matka-aika pitenisi. (Kynämöisten kylän länsipuolinen alue ja ihan koulun lähialue)

- **oppilasennusteet kunnan alueella ja lähikoulualueittain**

- Ensimmäisessä vaiheessa selvitettiin seitsemän erilaista vaihtoehtoa lähikoulualueiden muuttamiseksi. Tavoitteena oli löytää mahdollisimman tasakokoiset ja toiminnallisesti sekä pedagogisesti tarkoituksenmukaisen kokoiset oppilasryhmät kaikille ikäluokille. Minkään koulun lakkauttaminen ei ollut selvityksen lähtökohta. Digi- ja väestötietokeskuksesta tilattiin kaikkien Uraisilla asuvien 0-14 vuotiaiden lasten tiedot kotiosoitteineen, että voitiin laatia ikäluokittain ennuste kullekin lähikoulualueelle.
- Selvitys osoitti, että Uraisilla vuosikymmeniä jatkunut selkeä oppilasmäärän kasvu oli taittunut ja ikäluokkien koon pienentyminen oli suurta. Pieneneminen ei johdu pelkästään yleisestä syntyvyyden laskusta, vaan myös aiemmin vilkas muuttoliike Uraisille päin oli hiipumassa.
- Oppilasmäärän lasku ei kuitenkaan ollut tasaista koko kouluverkolla. Hirvasella lasku oli kaikkein vähäisintä. Myös Höytiän oppilasmäärä osoitti vain pientä laskua. Voimakkainta oppilasmäärän lasku oli Koulukeskuksen ja Kynämöisten alueella.

Vuoden 2022 tiedoilla tarkasteltuna ennusteessa oli useana vuonna Koulukeskuksella ja Kynämöisillä ikäluokkia, missä yhdelle koululle oli tulossa vain 3-6 oppilasta.

- Ensimmäisen vaiheen lopuksi työryhmä päätyi esittämään kouluverkon säilyttämistä entisellään, mutta Kynämöisten koulun 5-6 luokkien siirtämistä koulukeskukselle. Tässä ratkaisussa Kynämöisten koulu olisi muuttunut kaksiopettajaiseksi yhdysluokkakouluksi.
- Toisessa vaiheessa työryhmä teki uuden tarkastelun, kun vuoden 2023 syntyneet saatiin mukaan ennusteeseen. Taas kaikki kunnan lapset merkittiin kartalle kotiosoitteensa mukaan, että nähtäisiin oppilaiden todellinen sijoittumien eri lähikoulualueille.
- Tässä vaiheessa kiinteistöselvitys oli osoittanut, että Koulukeskukselle saisi muokattua yhdelle jakoluokalle opetustilan noin 10-12 oppilaalle. Kun Koulukeskuksen opetusryhmät olivat monessa ikäluokassa varsin pieniä ja vuonna 2015 syntyneiden iso ikäluokka olisi tilojen puolesta mahdollista jakaa kahdeksi ryhmäksi, syntyi ajatus palaamisesta alkuperäisiin lähikoulualueisiin. Niistä oli luovuttu v. 2009, kun Koulukeskuksella ei enää riittänyt tilaa kaikille ryhmille ja osia sen alueista liitettiin Kynämöisten lähikoulualueeseen.) Palaamisella vanhoihin lähikoulualueisiin koulukuljetusten määrä olisi vähimmillään ja lähes kaikilla lähikoulu olisi juuri lähimpänä sijaitseva koulu.
- Selvitys osoitti, lähimmän koulun periaatteen mukaan oppilaat mahtuisivat kolmeen kouluun ja ikäluokista muodostuisi kaikille lähikoulualueille toimivat oppilasryhmät. Kolmen koulun mallissa pääosa nykyisestä Kynämöisten lähikoulualueesta liitettäisiin Koulukeskuksen alueeseen ja pienempi osa (Huutoniementien alue sekä Virtasalmentie Virtasalmosta Kintaudentiehen) siirtyisi Höytiän lähikoulualueeseen.
- Viimeisenä tehtävänä on vielä loppukesällä 2024 selvitetty olisiko mahdollista pienillä rajantarkastuksilla saada Koulukeskuksen ja Höytiän kesken tasattua Koulukeskuksen isoja ryhmiä ja vahvistettua Höytiän oppilas pohjaa pidemmälle tulevaisuuteen.

- **nykyisten koulutilojen kunto ja muu kuin opetuskäyttö**

- Kunnan tekninen johtaja Janne Koskenkorva laati työryhmän käyttöön selvityksen koulurakennusten kunnosta ja korjaustarpeista. Tarkimmin selvityksessä paneuduttiin Kynämöisten ja Höytiän koulurakennusten kuntoon ja korjaustarpeisiin
- Kaikkien koulujen tilat ovat tarkoituksenmukaiset ja toimivat. Hirvasen koulurakennus on uusin, se on valmistunut 2017 ja koulun kanssa samassa rakennuksessa toimii myös esikouluryhmä. Osan uudesta koulusta muodostaa 2010-2012 hankitut suurelementeistä kootut siirtokelpoiset tilaelementit, Teijotalot. Koulukeskuksen tilat muodostuvat useasta eri-ikäisestä rakennusosasta. Vanhin osa on 1950-luvulta. 2000-luvulla on rakennettu kaksi mittavaa laajennusosaa, joissa on sekä luokkatiloja että liikuntasali ja ruokala. Kynämöisten ja Höytiän koulurakennukset ovat sekä kooltaan että rakenteeltaan ja korjaustarpeiltaan hyvin tasaveroiset. Kummassakin on 1900-luvun alkupuolelta oleva hirsirakennus ja myös uudempaa rakennuskantaa. Molemmissa näistä on myös erillinen liikuntasali. Kiinteistöjen kuntoa on seurattu jatkuvasti ja korjauksia toteutettu aina kun tarvetta on ilmennyt. Mitään isoa korjausvelkaa ei

ole, vaikka toki vanhoissa rakennuksissa on aina erilaisia korjauskohteita. Laajuudeltaan ja arvoltaan Kynämöisten ja Höytiän koulurakennusten tiedossa olevat korjaustarpeet ovat hyvin samansuuruiset. Molemmat koulut mahdollistavat noin 70 oppilaan neljän opetusryhmän opiskelun.

- Kaikilla kouluilla on myös muuta käyttöä kuin perusopetus. Suurimman osan muusta toiminnasta muodostaa liikuntasalin harrastekäyttö. Eniten koulun tilat ovat ulkopuolisessa käytössä Koulukeskuksella.

- **henkilöstösuunnitelma opetustoimessa**

- Henkilöstösuunnitelma käydään lävitse kouluittain koko henkilöstön kanssa. Ensimmäisenä on Kynämöisten henkilökunnan kuuleminen on 19.9.2024. Vakituisen henkilöstön vähentämistarvetta ei ole lukuvuonna 2025-2026.

- **esitys perusopetuspalvelujen uudesta järjestämisestä**

- Perusopetuspalvelut jatkuvat Uraisilla samalla laajuudella. Sisällöllisiä tai toiminnallisia muutoksia ei ole suunniteltu. Muutos koskettaa vain opetuksen järjestämispaikkoja eli kouluverkkoa ja oppilaiden lähikoulua.

- **esitys uudesta kouluverkosta**

- Uusi kouluverkko esitetään muodostuvan kolmesta lähikoulualueesta, jotka olisivat Koulukeskuksen, Hirvasen ja Höytiän lähikoulualueet. Koulukeskus on 1-9 luokkien yhtenäiskoulu, Hirvasen koulu 1-6 luokkien alakoulu ja Höytiän koulu 1-4 luokkien alakoulu, mistä oppilaat siirtyvät Koulukeskukselle 5. luokan alkaessa.
- Lähikoulualueiden rajat selviävät tarkemmin oheisesta karttaliitteestä ja kirjallisesta osoitelistauksesta.

- **ja oppilaiden lähikoulujärjestelyistä**

- Perusopetuksen aloittava oppilas aloittaa 1. luokan siinä koulussa mikä kotiosoitteen perusteella on hänen lähikoulunsa. Mikäli oppilas tarvitsee erityisopetustarpeidensa vuoksi paikan pienryhmässä tai Vartti-luokassa, eikä hänen lähikoulunsa ole Koulukeskus, on poikkeavasta aloituspaikasta tehtävä anomus peruspalvelujohtajalle.

- **esitys henkilöstön sijoittamisesta**

- Tehdään henkilöstön kuulemisen 19.9.2024 jälkeen

- **arviointi päätösehdotuksen vaikutuksista (mm vaikutukset lapsiin)**

- Kouluverkon muutos vaikutukset ovat toiminnallisia ja taloudellisia. Toiminnallisessa mielessä opetuksen järjestelyt muuttuvat siltä osin, että nykyisen Kynämöisten koulun opiskelupaikka vaihtuu joko Koulukeskukselle tai Höytiälle. Opetusryhmien koko kasvaa Koulukeskuksella ja Höytiällä jonkin verran.
- Tunnetasolla vaikutus on ilman muuta merkittävä. Uuteen koulupaikkaan siirtymien tuo jännitystä ja pelkoja, uudet rutiinit on opeteltava. Kokemus on kuitenkin näyttänyt, että muutoksesta selvitään hyvin, kun siihen valmistaudutaan ja siirtyvät oppilaat ohjataan uuteen kouluun turvallisesti ja ystävällisesti.

- Koulumatkoihin ja matka-aikoihin muutos vaikuttaa kokonaisuudessaan yllättävän vähän.
- Taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät, sillä muutos on kolmen opettajatehtävän väheneminen opetustoimesta ja yhden palveluvastaavan tehtävän väheneminen ruoka- ja siivoushuollosta.

2. Yhteistoimintamenettelyyn liittyvät neuvottelut niiden henkilöiden kanssa, joita asia koskee Kyynämöisten koululla, sekä tiedottaminen kaikilla kouluilla tulevista muutoksista.

- Kyynämöisillä henkilöstön työn suorittamispaikan osalta
- Koulukeskuksella koulun luokkarakenteen ja henkilöstön muuttuessa sekä oppilaaksiottoalueen laajetessa huomattavasti.
- Höytiällä koulun oppilaaksiottoalueen muuttuessa
- Hirvasella koulun henkilöstön muuttuessa, kun lakkautuvan koulun opettajia tullaan siirtämään sinne ja koululla pitkään toimineiden määräaikaisten opettajien työsuhteita ei enää jatketa.

3. Vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen asiaan osallisille

Vaikutusmahdollisuuksista tiedotetaan asianosaisia järjestämällä kuulemistilaisuus kaikille kuntalaisille hallintolain (434/2003) 34§:n mukaisesti Koulukeskuksen ruokasalissa keskiviikkona 25.9.2024 klo 18:00. Tilaisuudesta tehdään pöytäkirja.

Mielipiteet ja lausunnot alakoulujen lähikoulualuemuutoksista ja mahdollisesta Kyynämöisten koulun lakkauttamisesta tulee esittää kirjallisesti ja ne tulee toimittaa osoitteella Uuraisten kunta/sivistyslautakunta, Virastotie 4, 41230 Uurainen, tai antaa kuulemistilaisuudessa. Mielipiteiden ja lausuntojen jättämiseen varattu aika päättyy 7.10.2024 klo 14:00.

Asian vireillöolosta ilmoitetaan myös kunnan nettisivuilla ajankohtaista osiossa, kuulutuksissa, ilmoitustaululla ja Wilma viestein.

4. Työryhmän esityksen käsittely sivistyslautakunnassa peruspalvelujohtajan esityksen pohjalta ja lautakunnan esityksen toimittaminen kunnanhallitukselle ja valtuustolle
- syytä huomioida esteellisyydet
5. Kunnanjohtaja esittelyn pohjalta asian käsittely kunnanhallituksessa ja pohjaehdotuksen tekeminen valtuustolle.
- syytä huomioida esteellisyydet
6. Kouluverkon muuttamisen ja koulun lakkauttamisen päättäminen valtuustossa.
- syytä huomioida esteellisyydet